

belgelerle

TÜRK TARİHİ

dergisi

3

DAİMI YAZI KURULU

AKTEPE, Münir Prof. Dr.
ÖGEL, Bahaddin Prof. Dr.
ŞEHSUVAROĞLU, Bedi Prof. Dr.
TEKİNDAĞ, Şahabettin Prof. Dr.
GÖYÜNÇ, Nejat Doç. Dr.
ORHONLU, Cengiz Doç. Dr.
SAHİLLİOĞLU, Halil Doç. Dr.
KÜRŞAD, Cengiz Dr.
AMIRAL, Afif Büyüktuğrul
ARIKAN Zeki,
ATAMER, Hamdi
BULUT, Rukiye
ÇULPAN, Cevdet
DERİN, Çetin
ERDOĞAN, Muzaffer
GUBOĞLU, M. (Bükreş)
GÜRFIRAT, Baha
HASIRCIOĞLU Talat
IŞIKSAL, Turgut
MUTLUÇAĞ, Hayri
ÖZERDİM, N. Sami
SERTOĞLU, Mithat
SEVGEN, Nazmi
SİRER, Münir
TUNCAY, Rauf
TÜRKAY, Cevdet
ÜÇYİĞİT, Ekrem

BU SAYIDA

Milli Mücadeleye Katılanlar Hakkında Askeri Yargıtayın Kararı	3
Amasya Protokolunun Tam Metni	9
Boğazlar Konusunda Abdülhamid'e Verilen Özel Rapor	15
Zenci Ticaretinin Yasaklanması	23
18. Yüzyılda İstanbul Nüfusunun Artmaması için Alınan Tedbirler	30
Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı	34
Ceza Hukuku ile İlgili Belgeler	40
Türk-Rus Münasebetlerinin Başlaması	43
Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1525 Yılı Sonunda İstanbul'da Fiyatlar	50
Kolera ile mücadelede Türklerin Rolü	54
Türkiye'de Ermeni Meselesi	58
Eski Türk Topları ve İstanbul Tophane- sinde Bulunan Bir Kayıt Defteri	61
Dürri Ahmet Efendi'nin İran Sefareti	64
III. Ahmed'in Hattı Hümayunundan Örnekler	67
Muallim Naci'nin Tarihçiliği	70
Kıbrıs Konusunda Osmanlı-İngiliz İlişkileri	73
Nasrettin Hoca	78

SAHİBİ
M. Hidayet Menteş

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ
Ertuğrul Zekâi Ökte

GENEL SEKRETER
VE MÜTERCİM
Orhan Suda

KAPAK DÜZENİ VE
TİPOGRAFİLER
Demet Hamzaoğlu

BELGELERLE TÜRK TARİHİ DERGİSİ : Aylık Tarih ve Kültür Dergisi • İDARE YERİ : Menteş
Kitabevi, Ankara Caddesi 48/B İstanbul • TELEFON : 22 05 18 • Dergide yayınlanan yazıların bütün
sorumluluğu yazarlarına aittir • Dergimizde yayınlanan yazılar kaynak adı belirtilerek iktibas edilebilir
• ABONE : 6 aylık 30.00 TL., 1 yıllık 60.00 TL. Yabancı ülkelere 20 \$ • TERTİP - BASKI : Menteş
Matbaası • KLİŞE : Renk Klîşe Atölyesi • ARALIK 1967 • AYDA BİR ÇIKAR

Gönderilecek belgeler ve belgeli yazılar hemen incelenir ve kabul edilenlerin ücretleri, yayınlanmalarına bağlı olmaksızın peşin ödenir.

sanat
tarihi

MUALLİM NACİ'NİN TARİHÇİLİĞİ

Baha GÜRFIRAT

dair yazı yer almıştır ve geri kalan 24-75. sayfalarda Ertuğrul Gazi'den söz edilmektedir.

Bir foto-kopisini sunduğumuz, Gazi Ertuğrul beye ait önsözde, bugünkü dille, şöyle denilmektedir.

«Osmanlılığı kendileri için en büyük iftihar vesilesi edinen nimet kadrini bilir kişilerin vicdani olarak en ziyade takdis ettikleri isimlerden biri de, oğlunun kurduğu bu yüce devlet baki kaldıkça ululuğu artacak ve hiç bir vakit unutulmayacak olan (Ertuğrul) adıdır.

Ertuğrul, (Bey) dir. Süleyman Şah'ın oğludur. Ertuğrul bey (Gazi) dir' Çünkü Konya civarına kadar kılıcına dayanarak geldiği gibi oralarda rastladığı galip durumdaki Tarar fırkasına üstün gelmiş, ondan sonra harb meydanlarında da kılıcı hakkı olarak şan almıştır.

Gazi Ertuğrul Bey, (Sultanlar babasıdır). Çünkü Devletin kurucusu olup, sultan ünvanını hakkıyla kazanan ve bütün Osmanlı padişahlarının cediti bulunan Gazi Sultan Osman'ın babasıdır.

Osmanlılıkla şeref kazananların hepsi osmanlıdır. Osman ise Ertuğrul'ludur. Binaenaleyh, hakikatte Osmanlıların hepsi Ertuğrul'lu olmuş olur. Babalık ve oğulluk düşünceleri bir tarafa bırakılarak dikkatle bakılacak olursa, görülüyor ki Osman'ın Ertuğrul'lu, Ertuğrul'un Osman'ı kadar büyüktür. Baba şanlı bir kahraman, oğul, sultanları kıskandırıcı bir sultandır.»

Muallim Naci'nin tarihi, edebî tasvirlerle doludur ve Padişah'a hulus arzı için hiç bir fırsat kaçırılmamış, hattâ vesileler icad edilmiştir. Ertuğrul Gazi'yi (Delir-i seriüttedbir, Ebüselâtin, Gazi-i bi medanî, Gazi-i kal'a küşa, Hurdedan, Gazi-i meharete bedid, Gazi-i memalik penah, Gazi-i muvaffakiyet karin, Gazi-i selimkalb, Kahraman-ı haluk, Kahraman-ı vacibüttevkir, Kahraman-ı zişan, Müessis-i evvel, Sultan-ı münferid) unvanlarıyla tebcil ve tevkir eden Naci, ömrü vefat edip de tarihini bitirmiş olsa idi, ortaya tarih değil, Osmanoğullarının hacimli ve emsalsiz bir övgüsü çıkmış olacaktı.

Padışahım bize unvan-ı husus-i verdin
Lutf-ı mahsus-ı azimin bizi hayran etti.

Böyle pür şe-şea bir lütfte kim olmuş nail
İltifatın bizi reşk aver-i akran etti.

Ne büyüklük bu ki bir lahzada nur-ı nazarın
En küçük zerreyi hurşid'i direhşen etti

Desin ahlâf: «şehinşah-ı Hamid-ül evsaf
Bu evin halkine ihsanımı erzan etti.

Eyledi anları mazhar şeref-i mahsusa
Menkabet han-ı selâtin-i cihanban etti»

Şükr-i bigaye o feyyaza ki lütfiyle seni
Gark-ı ihsanın olan ümmete ihsan etti.

Lâbis-i kisve-i ulyay-ı Hilâfet kıldı
Calis-i mesned-i Peygamber-i zişan etti

Öyle bir zull-i Hudasin ki furuğ-ı fikrin
Dilleri cilvegeh-i irfan etti.